

Međunarodni sud za krivično
gonjenje lica odgovornih za
teška kršenja međunarodnog
humanitarnog prava počinjena
na teritoriji bivše Jugoslavije
od 1991. godine

Predmet br. IT-03-69-T
Datum: 7. oktobar 2010.
Original: engleski

PRED PRETRESNIM VEĆEM I

U sastavu: sudija Alphons Orie, predsjedavajući
sudija Michèle Picard
sudija Elizabeth Gwaunza

Sekretar: g. John Hocking

Odluka od: 7. oktobra 2010.

TUŽILAC

protiv

**JOVICE STANIŠIĆA
FRANKA SIMATOVIĆA**

JAVNO

**ODLUKA PO ŠESNAESTOM ZAHTEVU TUŽILAŠTVA ZA ODOBRENJE DA
DOPUNI SVOJ SPISAK DOKAZNIH PREDMETA NA OSNOVU PRAVILA 65ter S
POVERLJIVIM DODATKOM (MLADIĆEVI DNEVNICI)**

Tužilaštvo
g. Dermot Groome

Branioci Jovice Stanišića
g. Geert-Jan Alexander Knoops
g. Wayne Jordash

Branioci Franka Simatovića
g. Mihajlo Bakrač
g. Vladimir Petrović

I. PROCEDURALNI KONTEKST

1. Tužilaštvo je 14. maja 2010. podnelo zahtev (dalje u tekstu: Zahtev) za odobrenje da na svoj spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter doda 18 vojnih dnevnika (dalje u tekstu: dnevnic).¹ Stanišićeva odbrana je 28. maja 2010. zatražila od Veća da odbaci Zahtev dok dnevnic ne budu prevedeni.² Tužilaštvo je 11. juna 2010. dostavilo odgovor u kom se protivi zahtevu Stanišićeve odbrane.³ Veće je 22. juna 2010. odlučilo da rok za dostavljanje odgovora odbrane produži za četiri nedelje posle prijema prevoda svih dnevnika i zatražilo od tužilaštva da obavesti Veće kada svi prevodi budu dostupni odbrani.⁴ Tužilaštvo je 20. avgusta 2010. neformalnim putem obavestilo Veće da su prevodi dnevnika završeni i u potpunosti obelodanjeni odbrani 30. jula 2010. Stanišićeva odbrana je 27. avgusta 2010. dostavila odgovor u kom od Veća traži da odbije Zahtev (dalje u tekstu: Odgovor).⁵ Posle toga, dana 3. septembra 2010, tužilaštvo je zatražilo odobrenje da replicira na Odgovor.⁶ Veće je 7. septembra 2010. neformalnim putem obavestilo strane u postupku da je tužilaštvu dato odobrenje da replicira i da se od njega očekuje da svoju repliku dostavi do kraja radnog vremena 14. septembra 2010. Tužilaštvo je svoju repliku dostavilo 13. septembra 2010. (dalje u tekstu: Replika).⁷ Istovremeno, tužilaštvo je dostavilo svoje prvo obaveštenje o izvodima iz dnevnika (dalje u tekstu: Prvo obaveštenje).⁸

¹ Šesnaesti zahtev tužilaštva za odobrenje da dopuni svoj spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter poverljivim dodatkom (Mladićevi dnevnic), 14. maj 2010. (javno s poverljivim dodatkom).

² Zahtev odbrane da se odbaci Šesnaesti zahtev tužilaštva za odobrenje da svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter (navodni Mladićevim dnevnic), 28. maj 2010.

³ Odgovor tužilaštva na Stanišićev zahtev da se odgodi dodavanje Mladićevih dnevnika, 11. juni 2010. (poverljivo).

⁴ T. 5916-5919.

⁵ Odgovor Stanišićeve odbrane na Šesnaesti zahtev tužilaštva za odobrenje da dopuni svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter (Mladićevim dnevnicima), 27. avgust 2010. (poverljivo). Simatovićeva odbrana nije odgovorila na Zahtev.

⁶ Zahtev tužilaštva za odobrenje da replicira na Odgovor Stanišićeve odbrane na Šesnaesti zahtev tužilaštva, 3. septembar 2010. (poverljivo).

⁷ Replika tužilaštva na Odgovor Stanišićeve odbrane na Šesnaesti zahtev tužilaštva za odobrenje da dopuni svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter (Mladićevi dnevnic), 13. septembar 2010. (poverljivo).

⁸ Prvo obaveštenje tužilaštva o izvodima iz Mladićevih dnevnika, 13. septembar 2010. (poverljivo s poverljivim Dodatkom).

II. ARGUMENTI STRANA U POSTUPKU

A. Zahtev

2. Tužilaštvo tvrdi da je Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije (dalje u tekstu: Srbija) 23. februara 2010. u stanu supruge generala Ratka Mladića zaplenilo dnevnik koji sadrže svojevremene Mladićeve beleške koje se odnose na izvesne periode između 29. juna 1991. i 28. novembra 1996.⁹ U vreme podnošenja Zahteva, dnevnik još nisu bile do kraja transkribovane i prevedene. Međutim, tužilaštvo tvrdi da očekuje da će dnevnik biti relevantni za predmet protiv Jovice Stanišića i Franka Simatovića (dalje u tekstu, zajedno: optuženi).¹⁰ Tužilaštvo tvrdi da iskaz jednog svedoka, koji je prepoznao rukopis u svim dnevnicima kao Mladićev, predstavlja dokaz autentičnosti dnevnika.¹¹ Tužilaštvo tvrdi da na osnovu preliminarne analiza očekuje da će, s obzirom na sadržaj, dnevnik imati dokaznu vrednost; kao primer pominje belešku od 13. i 14. decembra 1993. u kojoj se opisuje jedan sastanak kojem su prisustvovali Milošević, Stanišić, Badža, Karadžić, Krajišnik i Mladić.¹² Tužilaštvo dalje tvrdi da dokazna vrednost dnevnika proizlazi iz pokazane relevantnosti ranije zaplenjenih dnevnika, za koje je navedeno da su takođe pripadale Mladiću i čiji su izvodi uvršteni u spis u ovom predmetu.¹³

3. Tužilaštvo tvrdi da dnevnik predstavljaju značajnu količinu novih dokaza, budući da sadrže oko 3.500 stranica rukopisa i da stoga treba preduzeti razložne korake kako bi se obezbedilo da odbrana ima dovoljno vremena da ispita i istraži sadržaj delova na koje će se tužilaštvo oslanjati.¹⁴ Tužilaštvo predlaže da kontinuirano identifikuje delove dnevnika na koje će nastojati da se osloni u svom dokaznom postupku i traži od Veća da utvrdi količinu vremena koje mora proći posle ovog obaveštenja pre nego što neki dotični deo može biti korišćen u sudnici ili ponuđen u dokaze (dalje u tekstu: Predložena procedura).¹⁵

4. Najzad, tužilaštvo tvrdi da je pokazalo valjan razlog za dopuštanje dopune Spiska dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter.¹⁶ Tužilaštvo tvrdi da je postupalo uz svu moguću

⁹ Zahtev, par. 1, 4-5.

¹⁰ Zahtev, par. 6.

¹¹ Zahtev, par. 7, poverljivi Dodatak, par. 1.

¹² Zahtev, par. 11.

¹³ Zahtev, par. 9-10.

¹⁴ Zahtev, par. 4, 12.

¹⁵ Zahtev, par. 14.

¹⁶ Zahtev, par. 15-16.

revnost time što je elektronske verzije dnevnika obelodanilo ubrzo nakon što ih je primilo, i što je Zahtev podnelo tri dana nakon što su originalni dnevnicu stigli na Međunarodni sud u Hagu.¹⁷

B. Odgovor

5. Stanišićeva odbrana tvrdi da bi dodavanje dnevnika na Spisak dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter narušilo pravo optuženog na pravično suđenje.¹⁸ Konkretno, ona tvrdi da tužilaštvo nije identifikovalo relevantne delove dnevnika ili delove koji imaju dokaznu vrednost i da nije u Zahtevu iznelo nikakvu smislenu analizu u vezi s njima.¹⁹ Stanišićeva odbrana tvrdi da bi, naročito s obzirom na nedostatak tih informacija i uzimajući u obzir obimnost dnevnika, njihovo pregledanje i analiziranje njihovih potencijalnih implikacija po suđenje i posledica po prava optuženog, oduzelo dosta vremena.²⁰ Po mišljenju Stanišićeve odbrane, dodavanje dnevnika na Spisak dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter predstavljalo "samo mali korak" od dodavanja "ogromne količine novih dokaza", što bi neizbežno dovelo do znatnog zastoja u postupku.²¹

6. Stanišićeva odbrana takođe tvrdi da su interesi pravde za odobravanje Zahteva ograničeni vremenom njegovog podnošenja, budući da je većina značajnih svedoka tužilaštva već svedočila tako da će prihvatanje dnevnika neizbežno iziskivati da mnogi od njih budu ponovo pozvani.²² Najzad, Stanišićeva odbrana tvrdi da tužilaštvo svojim stalnim zahtevima za dodavanja na spiskove dokaznih predmeta i svedoka na osnovu pravila 65ter, uključujući zahtev u vezi s dnevnicima, menja činjeničnu osnovu teze protiv optuženih i time izaziva rizik ugrožavanja načela neodložnog obelodanjivanja činjeničnog materijala kršeći tako pravo optuženog na odgovarajuće vreme i uslove za pripremu odbrane.²³

C. Replika

¹⁷ Zahtev, par. 13, 15, 16.

¹⁸ Odgovor, par. 2, 16.

¹⁹ Odgovor, par. 5-6.

²⁰ Odgovor, par. 7.

²¹ Odgovor, par. 9-12.

²² Odgovor, par. 13.

²³ Odgovor, par. 14-16.

7. Tužilaštvo tvrdi da dnevnicima imaju veliku dokaznu vrednost.²⁴ Ono tvrdi da je Mladić na jedinstven način bio u poziciji da posmatra interakcije između raznih učesnika navodnog udruženog zločinačkog poduhvata (dalje u tekstu: UZP), i da je bio jedinstven među pojedincima na njegovom nivou kada je riječ o detaljnosti beleški.²⁵ Tužilaštvo tvrdi da Predložena procedura štiti pravo optuženih na odgovarajuće vreme za pripremu odbrane i da je ona u vremenskom smislu efikasnija od podnošenja zahteva za dopunu Spiska svedoka tužilaštva svaki put kada se identifikuje neki relevantan deo.²⁶

8. Tužilaštvo negira da Zahtev predstavlja deo njegove strategije da zasipa odbranu novim dokazima dok se suđenje odvija, tvrdeći da je originalne dnevnike dobilo 11. maja 2010. i da je Zahtev podnelo tri dana kasnije.²⁷ Najzad, tužilaštvo tvrdi da bi, ukoliko odobrenje da doda dnevnike na svoj Spisak dokaznih predmeta bude uskraćeno, Veće bilo u poziciji da razmatra samo one delove dnevnika koje odbrana odabere za dodavanje na svoje spiskove dokaznih predmeta, uz rizik stvaranja iskrivljene slike o dokazima.²⁸

D. Prvo obaveštenje

9. Tužilaštvo tvrdi da je Prvo obaveštenje podnelo zato što ono može pomoći Veću u donošenju odluke po Zahtevu kao konkretan primer Predložene procedure. U poverljivom Dodatka A Prvom obaveštenju navodi se prva grupa izvoda iz dnevnika koje bi tužilaštvo nastojalo upotrebiti kao dokaze ako Zahtev bude odobren.

III. MERODAVNO PRAVO

10. Pravilo 65ter(E)(iii) Pravilnika o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) predviđa, između ostalog, da tužilaštvo dostavlja svoj spisak dokaznih predmeta najmanje šest nedelja pre pretpretresne konferencije. Svrha pravila 65ter(E)(iii) je, prvo, da omogući odbrani da pripremi svoju tezu, i drugo, da obezbedi da izvođenje dokaza tokom suđenja bude

²⁴ Replika, par. 3-5.

²⁵ Replika, par. 3-4.

²⁶ Replika, par. 6-7. V. takođe Prvo obaveštenje tužilaštva o izvodima iz Mladićevih dnevnika, 13. septembar 2010. (poverljivo), koje je tužilaštvo podnelo radi ilustracije predloženog pristupa i navodi spisak izvoda iz Dnevnika na koje će se oslanjati ako Zahtev bude odobren.

²⁷ Replika, par. 8.

²⁸ Replika, par. 9-10.

efikasno pripremljeno.²⁹ Veće podseća da u vršenju svog inherentnog diskrecionog ovlašćenja za vođenje sudskog postupka može odobriti tražena dodavanja na spisak dokaznih predmeta podnesen na osnovu pravila 65ter(E)(iii) ako se uveri da je u interesu pravde da to učini.³⁰

11. Vršeci svoje diskreciono ovlašćenje, Veće mora uspostaviti ravnotežu između obaveze tužilaštva da predloži dokaze kojima raspolaže za dokazivanje svoje teze i prava optuženog na pravično i ekspeditivno suđenje i na odgovarajuće vreme i uslove za pripremu odbrane kako je predviđeno u članovima 20(1) i 21(4) Statuta Međunarodnog suda (dalje u tekstu: Statut).³¹ Veće će razmotriti da li su dokumenti čije se prihvatanje traži *prima facie* relevantni i da li oni imaju dokaznu vrednost za pitanja pokrenuta u Optužnici da bi njihovo dodavanje na Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter u ovoj fazi bilo opravdano.³² Veće podseća da tužilaštvu neće odobriti da na svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter doda "dokumente koji su očigledno irelevantni".³³ Prilikom utvrđivanja da li je u interesu pravde da predloženi dokumenti budu dodati na Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, Veće će takode razmotriti da li je tužilaštvo pokazalo valjan razlog za dodavanje dokumenata na taj spisak u ovoj fazi i u kojoj meri novi dokumenti stvaraju dodatno opterećenje za odbranu.³⁴

²⁹ *Tužilac protiv Jadranka Prlića, Brune Stojića, Slobodana Praljka, Milivoja Petkovića, Valentina Ćorića i Berislava Pušića*, predmet br. IT-04-74-T, Odluka po Zahtjevu tužilaštva za dodavanje na Spisak dokaznih predmeta (poverljivo), 18. septembar 2007, str. 5.

³⁰ Odluka po Četrnaestom zahtevu tužilaštva za odobrenje da izmeni svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 16. april 2010, par. 14-15. V. takode *Tužilac protiv Vujadina Popovića, Ljubiše Beare, Drage Nikolića, Ljubomira Borovčanina, Radivoja Miletića, Milana Gvere i Vinka Pandurevića*, predmet br. IT-05-88-AR73.1, Odluka po žalbama na Odluku o prihvatanju materijala u vezi s Borovčaninovim ispitivanjem, 14. decembar 2007. (dalje u tekstu: Odluka po žalbi u predmetu *Popović*), par. 37.

³¹ Odluka po Četrnaestom zahtevu tužilaštva za odobrenje da izmeni svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 16. april 2010. (dalje u tekstu: Odluka od 16. aprila 2010), par. 15. V. takode Odluka po žalbi u predmetu *Popović*, par. 37; *Tužilac protiv Ante Gotovine, Ivana Čermaka i Mladena Markača*, predmet br. IT-06-90-T, Odluka po Zahtjevu tužiteljstva za uvrštavanje dokumenata u spis i dodavanje dva dokumenta popisu dokaznih predmeta tužiteljstva na temelju pravila 65ter, 25. novembar 2008. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Gotovina*), par. 9.

³² Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 9; *Tužilac protiv Vujadina Popovića, Ljubiše Beare, Drage Nikolića, Ljubomira Borovčanina, Radivoja Miletića, Milana Gvere i Vinka Pandurevića*, predmet br. IT-05-88-T, Odluka po zahtjevima tužioca za odobrenje da izmijeni Spisak svjedoka na osnovu pravila 65ter i Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 6. decembar 2006. (poverljivo), str. 7.

³³ Odluka po Zahtevu tužilaštva za odobrenje da izmeni svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter, 8. maj 2008. (poverljivo); *Tužilac protiv Rasima Delića*, predmet br. IT-04-83-T, Odluka po Hitnom zahtjevu tužilaštva da mu se odobri da izmijeni svoj Spisak dokaznih predmeta, 17. oktobar 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Delić*), str. 4; *Tužilac protiv Ljube Boškskog i Johana Tarčulovskog*, predmet br. IT-04-82-T, Odluka po Petom zahtevu tužilaštva da izmeni svoj Spisak dokaznih predmeta i po njegovom Drugom zahtevu da skine neke svedoke sa Spiska svedoka (poverljivo), 20. april 2007. (dalje u tekstu: Odluka u predmetu *Boškoski i Tarčulovski*), par. 3.

³⁴ Odluka od 16. aprila 2010, par. 15; Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 9; Odluka po žalbi u predmetu *Popović*, par. 37.

12. Veće podseća na razliku između dodavanja nekog dokumenta na Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter i uvrštavanja nekog dokumenta u spis kao dokaznog predmeta. Dodavanjem nekog dokumenta na Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter tužilaštvo jednostavno daje odbrani obaveštenje o tome da na suđenju namerava da se osloni na dotični dokument.³⁵

IV. DISKUSIJA

13. Navodi se da je autor dnevnika general Ratko Mladić, visoko rangirani oficir i učesnik UZP-a za koji se terete optuženi u ovom predmetu.³⁶ U tom pogledu, Veće ima u vidu činjenicu da su dnevnici pronađeni u stanu Mladićeve supruge i svedočenje jednog svedoka koji je prepoznao rukopis u dnevnicima, što daje pozitivne naznake da Mladić može biti autor dnevnika. Do sada izvedeni dokazi ukazuju na to da je Mladić bio u jedinstvenoj poziciji da posmatra interakcije između raznih učesnika navodnog UZP-a širom funkcionalnih oblasti i širom geografskih i političkih entiteta. Dnevnici po svemu sudeći sadrže svojevrstne beleške i reference o velikom broju vojnih, političkih i privatnih sastanaka s velikim brojem osoba, uključujući, kako se navodi, i optužene. Veće se stoga uverilo da su dnevnici *prima facie* relevantni i da imaju dokaznu vrednost.

14. Veće ne deli zabrinutost koju je izrazila odbrana da bi odobravanje Zahteva rezultiralo promenom činjeničnih osnova teze protiv optuženih. Optuženi mogu biti proglašeni krivim samo po optužbama koje su sadržane u Optužnici protiv njih. Dokazi kojima se dokazuju te optužbe mogu biti otkriveni posle početka pretresnog postupka i dodati na Spisak dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter ukoliko se ispune traženi uslovi. U tom pogledu, tužilaštvo tvrdi da su dnevnici otkriveni tek nedavno i da je ono posle toga revnosno postupalo u njihovom obelodanjivanju.³⁷ Dnevnici su zaplenjeni 23. februara 2010. Elektronske verzije dnevnika obelodanjene su odbrani 13. aprila 2010, ubrzo nakon što ih je tužilaštvo primilo. Tužilaštvo je Zahtev podnelo 14. maja 2010, tri dana nakon što su originalni dnevnici dostavljeni u sedište ovog Međunarodnog suda. U skladu s tim, Veće konstatuje da je tužilaštvo pokazalo valjan razlog kada je zatražilo da dnevnike doda na svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter u ovoj fazi suđenja.

³⁵ Odluka od 16. aprila 2010, par. 16; Odluka u predmetu *Gotovina*, par. 9; Odluka po žalbi u predmetu *Popović*, par. 37.

³⁶ Treća izmenjena optužnica, 10. jul 2008, par. 12 (dalje u tekstu: Optužnica).

³⁷ Zahtev, par. 15-16.

15. Prilikom razmatranja dodavanja dnevnika na Spisak dokaznih predmeta tužilaštva na osnovu pravila 65ter, Veće se mora uveriti da su prava optuženih na pravično suđenje i odgovarajuće vreme i uslove za pripremu njihove odbrane zajamčena. Uzimajući u obzir obimnost dnevnika, Veće ima u vidu rizik da odobravanje Zahteva može nametnuti novo opterećenje za odbranu. Međutim, Veće smatra da će prava optuženih biti zajamčena usvajanjem pristupa po kom tužilaštvo kontinuirano obaveštava odbranu o onim delovima dnevnika na koje namerava da se osloni. Veće će odbrani odobriti adekvatno vreme od momenta obaveštenja da se pripremi pre nego što ti delovi budu mogli biti korišćeni u sudnici. Veće će utvrđivati konkretne intervale između obaveštenja i korišćenja novoidentifikovanih relevantnih delova dnevnika od slučaja do slučaja, uzimajući u obzir, između ostalog, period između obaveštenja i veličinu konkretnih delova. Međutim, Veće poziva tužilaštvo da što je ranije moguće okonča postupak identifikacije i obaveštavanja.

16. Pošto je odvagnulo sve gorenavedeno, Pretresno veće se uverilo da je u interesu pravde da tužilaštvu da odobrenje da dnevnike doda na svoj Spisak dokaznih predmeta na osnovu pravila 65ter.

17. U vezi s Prvim obaveštenjem, Veće napominje da on sadrži reference na 21 deo dnevnika. Ti delovi obuhvataju manje od 120 stranica prevoda dnevnika na engleski jezik i uglavnom upućuju na jedan broj sastanaka i razgovora. Uzimajući u obzir relativno ograničenu veličinu identifikovanih delova i činjenicu da su timovi odbrane o tim delovima obavešteni 13. septembra 2010, Veće smatra da rok od tri nedelje od datuma podnošenja Prvog obaveštenja daje odbrani dovoljno vremena za pripremu. Stoga, Veće konstatuje da relevantni delovi mogu biti korišćeni u sudnici nakon datuma zavođenja ove Odluke.

V. DISPOZITIV

18. Iz gorenavedenih razloga, na osnovu članova 20(1) i 21(4)(b) Statuta i pravila 54 i 65ter(E)(iii) Pravilnika, Veće

- **ODOBRAVA** Zahtev;
- **DONOSI ODLUKU** da tužilaštvo mora na kontinuiranoj osnovi obaveštavati Veće i odbranu o delovima dnevnika na koje eventualno bude nameravalo da se osloni. Veće

će od slučaja do slučaja donositi odluke o odgovarajućem intervalu između tih obaveštenja i korišćenja dotičnih delova u sudnici;

- **DONOSI ODLUKU** da delovi koji su identifikovani u Prvom obaveštenju mogu biti korišćeni u sudnici od dana zavođenja ove Odluke.

Sastavljeno na engleskom i francuskom jeziku, pri čemu je engleska verzija merodavna.

/potpis na originalu/

sudija Alphons Orie,
predsedavajući

Dana 7. oktobra 2010.
U Hagu,
Holandija

[pečat Međunarodnog suda]